

2 lei

25^{de ani}BURSA
ZIARUL OAMENILOR DE AFACERIpresă
independentă

Luni, 25 iulie 2016, nr. 141 (5721), anul XXV

16 pagini

Abonează-te la BURSA!

Folosește cuponul din ultima pagină!

■ "Prioritatea mea este ca țara noastră să nu se destrame"

PAGINA 2

■ Stațiunea de Cercetare Dezvoltare Legumicolă Buzău a recuperat soiuri pierdute de legume românești

PAGINA 4

■ DNA: Fosta șefă ANRP, trimisă în judecată pentru că a primit 400.000 de euro mită

PAGINA 5

GRAM AUR = 172,4570 RON

FRANC ELVEȚIAN = 4,1051 RON

EURO = 4,4612 RON

DOLAR = 4,0459 RON

Va deveni Turcia membră a Tratatului de la Varșovia?

■ **Motto: "Lumea merge înainte, numai datorită celor care i se opun" J. W. Goethe**

La prima vedere, într-o lume normală, întrebarea nu are nici un sens, e drept! Tratatul de la Varșovia nu mai există, din 1991 iar, pe de altă parte, Turcia, membră a NATO încă din 1952, nu a făcut cunoscută intenția de a părăsi organizația. Și totuși, întrebarea, născută așa cum este, are puterea să deranjeze postum cu totul neobișnuit în care se află țara de lângă noi. Una de care, cu bune și cu rele, ne leagă aflată istorie. Trecură, prezentă

CORNEL CODITA

și viitoare! Turcia se află suspendată, în aceste zile, la o cumpănă. Nu începe nici o indoaială, nu pentru mult timp. Sub puterea cimpului de forțe al realității, se va precipita, într-o direcție sau alta. Ar putea fi o întoarcere în trecut. Care anume? Ar putea fi o înghețare în prezent. Pentru cită vreme? Ar putea urma chemarea unui viitor previzibil, sau a unui cu totul insolit. Cine și cum va face alegerea?

Trecutul cel mai des invocat este cel din care, în 1922, Kemal Atatürk a smuls Turcia modernă. A construit-o din cioburile și ruinele prăbușitului Imperiu Otoman. Iar modernă, în această sintagmă, nu este un simplu adjectiv, ci un proiect social, coerent în premisele, soluțiile și obiectivele sale, pe care s-au clădit viețile a milioane de oameni de atunci și până foarte de curând. Cu speranța, înnoită de la o generație la alta, că roadele vor crește. "Soluția Atatürk"

nu este nici pe departe singulară. A fost folosită des în istorie: Petru cel Mare pentru a lansa secolelor al XVII- și al XVIII-lea, împăratul Meiji Teno pentru Japonia sfârșitului de secol XIX, după cum a fost folosită de o pleiadă de lideri politici "din periferia" lumii născută din cenușa celui de al doilea război mondial, cum ar fi Nasser și Asad, pentru Egipt, Leopold Sedat Sengor sau Nelson Mandela pentru lumea africană, Sun Yat-sen și Zhou Enlai pentru China. Acest proiect de modernizare s-a bazat pe adoptarea soluțiilor elaborate de Occident: stat laic, învățământ cit mai larg, industrializare, instituții statale puternice și birocratizate (profesionalizate/eficiente!!!), armate puternice, organizate după principii moderne și dotate cu armament tehnologic avansat. Cu excepția remarcabilă a Japoniei, Chinei și Rusiei, după o sută de ani,

nimeni nu a mai reușit să atingă parametri de dezvoltare care să îi permită accesul în competiția marilor jucători pe tabla de șah a geopoliticii. Când, la sfârșitul celui de-al treilea război mondial (războiul rece) toată lumea a înțeles că urmează o renaștere din temelii a raporturilor dintre continente și puterile care le domină, "pierzătorii" au început să caute soluții, noi, în trecutul care, dintr-o dată, părea mult mai atrăgător. Pentru lumea musulmană, tema "califatului" a "Marelui Califat" a devenit dintr-o dată una de actualitate. Iar, Turcia are de ce să se uite la acest trecut cu oarecare speranță. După ce mongolii au distrus ultimul califat cu capitala la Bagdad (1258), califatul ridicat de Osman I-ul avea să dăinuie mai mult de cinci sute de ani, să cuprindă tot spațiul actual al lumii musulmane din zona Orientului Mijlociu și a Marelui Orient, să atingă temporal și geografic limite-

le Europei modernizate. Renașterea islamică, propulsată masiv de schimbările geo-politice aduse de sfârșitul războiului rece reprezintă tot un proiect de modernizare, dar bazat pe alte soluții instituționale, culturale și ideologice, decât cele împrumutate de la Occident: cele puse la îndemână de religia islamică, în diferitele ei variante. Lumea islamică vrea să se modernizeze, dar nu mai vrea să se occidentalizeze. (S.Huntington, Ciocnirea Civilizațiilor și Refacerea Ordinii Mondiale). Turcia ar putea fi plasa turantă, spațiul și forța de coagulare pentru un proiect care să scoată lumea musulmană din condiția în care a lăsat-o parcursul de până acum, cea de "conștiință fără coeziune" (Huntington) și, desigur, fără puterea de a concura Occidentul.

"Înghețarea în prezent" nu poate fi pentru Turcia decât o soluție de moment. Citeva luni? Cîteva ani?

O altă generație pierdută? Multe depind de deciziile din aceste zile ale lui Erdogan și de reacțiile pe care marile puteri le vor avea față de ele. Alunecarea până la capăt pe toboganul tentației totalitare este, desigur, cel mai rău scenariu atît pentru Turcia, cit și pentru Erdogan, pentru soluțiile de restructurare a spațiului care leagă Europa de Asia Mică și pe aceasta de restul Asiei. Ar fi doar o uriașă irrosire de resurse umane, materiale, financiare și de oportunități istorice. De aici, din România, orizonturile cenușii ale acestei opțiuni se văd mai bine decât de oriunde, nu de alta, dar istoria noastră recentă înglobează perioada de "înghețare în prezent" pe care ne-am "dăruit-o" ultimii douăzeci de ani ai Regimului Ceaușescu.

Și, viitorul? Un lucru este cert. (continuare în pagina 9)